

НОВА ЗОРЯ

український греко-католицький часопис

Видання Івано-Франківської Митрополії Української Греко-Католицької Церкви. Виходить кожного тижня

★ Колонка редактора

Під Твою милість і Твій покров прибігаємо

Днесь, благовірні люди, світло святкуємо, отінювані Твоїм, Богоматі, пришестям, і, спозираючи на Твій пречистий образ, покійно мовимо: **Покрий нас чесним Твоїм покровом і ізбав нас від усякого зла, молячи Сина Твого, Христа Бога нашого, спасти душі наші.**

Тропар свята Покрову Пречистої Богородиці оспівує моління люду християнського та силу Небесної Покровительки перед небезпекою ворожого знищення. Свято бере свій початок від події, яка мала місце в історії, коли араби оточили місто Царгород. Як відомо, війська арабів відступили від міста, тому що з допомогою прийшла Пресвята Богородиця, Котра захистила місто своїм омофором, тобто хусткою, чи покровом. Це було у X-му столітті! Не має визначеної дати. У Константинополі, як розповідає нам церковна традиція, святий Андрій Юродивий під час молитви у храмі, піднявши очі до неба, побачив, що Пресвята Богородиця, осяяна небесним світлом й оточена ангелами і сонмом святих, ступає повітрям над вірними, що молитовно благали про заступництво перед ворогами, які напали на місто. Богородиця молилася довгий час, а потім підійшла до престолу, зняла з Себе сяюче покривало, яке носила на Пречистій Своїй голові, й розпростерла його над молільниками. Після цього війська противника відступили, а місто було врятоване.

Подія історична, але сам тропар празника вказує нам, що святкуємо не історичне минуле, а теперішнє і повсякчасне заступництво Богородиці: **днесь світло святкуємо, отінювані твоїм, Богоматі, пришестям.** Пришестя Марії і скорі її заступництво отінює нас, тобто покриває нас благодаттю. Ця благодать дається нам не через наші заслуги чи достойність, чи тим паче, на нашу вимогу. Але через покійне мовлення-прохання у спогляданні пречистого образу.

Як нам увійти у таїнство покрову Богородиці? Вдивляючись в образ нашої Небесної Неньки, пригадаймо, коли ми були малими, як наша земна мати покривала нас різними покривалами, коли було холодно, коли ішов дощ, коли віяв вітер, коли гриміло, щоб часом ми не перестудилися, щоб не настрахалася, не злякалася...

Закінчення на стор. 2

«Покров Цариці України» іконописець Василь Стефурак, 1993 р.

Молитва до Пресвятої Богородиці

Пресвята Богородице, у цій хвилині відновлюю своє бажання бути під Твоїм Покровом і благаю Тебе: Матінко моя Небесна, заопікуйся мною, моєю сім'єю і моєю церковною громадою.

Як тоді перед хрестом на Голгофі Ти стала матір'ю для учня, так і сьогодні я хочу стати твоїм сином/дочкою. У Твої руки віддаю душу мою і тіло, — все моє життя. Віддаю моїх рідних, моїх братів і сестер у Христі. Прошу Тебе, добра Небесна Мати, будь нашою Ненькою та Заступницею! Охороняй завжди мене і моїх ближ-

ніх сильним Твоїм Покровом у всіх небезпеках душі і тіла. Заступайся за нас перед Всевишнім та Своїми святими молитвами зменшуй Його Святий Гнів з причини наших гріхів! Вимоли ласку навернення і святого життя кожному з нас.

Я добре знаю, що Ти, Царице Неба, завжди успішно допомагаєш усім тим, хто з довірою віддається під Твій Святий Покров, і твердо вірю, що під Твоїм Святим Покровом легше зможу уникати всіх небезпек для душі й тіла, та виконувати Божу Волю, а після смерті досягнути вічне щастя на Небі. Амінь.

★ Цей тиждень в подіях

14 жовтня

Покрова Пресвятої Богородиці.
День Українського козацтва.
День захисника України (День захисників Вітчизни).

14 жовтня 1945 р.

в Римі Архієпископ Кир Іван (Бучко) висвятив Степана Чміля на священника, який став першим українським салезіянином.

15 жовтня 1961 р.

в Базилиці св. Петра у Ватикані відбулася Архієрейська хіротонія о. Андрія Сапеляка — першого Єпископа для українців греко-католиків в Аргентині.

16 жовтня 1978 р.

кардинала Кароля Юзефа Войтили обрано 264-им Папою Римським. Він взяв собі ім'я Іван Павло II. Святий Католицької Церкви; канонізований у 2014 році.

17 жовтня

Міжнародний день боротьби за ліквідацію бідності.
Європейський день боротьби з торгівлею людьми.

17 жовтня 1879 р.

в смт. Богородчани народився Іван Лятишевський — єпископомічник Станіславської єпархії УГКЦ, в'язень радянських таборів, ісповідник віри.

17 жовтня 1912 року

народився Папа Іван Павло I. Його понтифікат, один з найкоротших, тривав з 26 серпня по 28 вересня 1978 року.

Інтерв'ю з Чиказьким Владикою про Томос і не тільки

Нещодавно Преосвященний Владика Венедикт (Алексійчук), Архієрей єпархії Святого Миколая з осідком у Чикаго, перебував з візитом в Україні. Владика люб'язно погодився дати інтерв'ю «Католицькому оглядачу» стосовно того, як нам — греко-католикам варто ставитись до подій, пов'язаних з наданням Томосу українському православ'ю.

стор. 4

З життя парафій

Перебуваймо в єдності з Господом

стор. 2

Актуальне інтерв'ю

Блаженніший Святослав у Римі зустрівся з українською молоддю

стор. 3

Наша духовність

Заздрість: чи завжди вона є гріховною?

стор. 7

★ Колонка редактора

Закінчення. Початок на стор. 1

Для нашої Небесної Неньки, незважаючи на наш вік, ми залишаємося дітьми протягом всього нашого життя. Чи може бути меншим покров Небесної Матері від покривал нашої земної матері? У цей день ми віддаємо під покров Небесної Матері і нашу матір Україну та її захисників. Але водночас мусимо усвідомити, що можемо просити Пресвяту про ізбавління від усякого зла лише тоді, якщо самі не будемо творити зло. Можемо щиро просити Богоматір про її молитву до Сина за наше спасіння лише тоді, якщо своїми вчинками і всім своїм єством прагнемо спасіння. Не Богородиця відмовляє нам своєї милости, якщо ми поступаємо у грісі чи не прагнемо спасіння, але ми самі стаємо нездатні перебувати під її чесним покровом.

У місяці травні ц.р. Єпископи Синоду Києво-Галицького Верховного

Архієпископства Української Греко-Католицької Церкви, перебуваючи у Зарваниці, під покровом Богородиці — Матері України, проголосили період усильної молитви за чесні та справедливі вибори 2019 року. Від чесності цих виборів неабияк залежатиме подальший хід нашої історії. І це слід усвідомити кожному українцю...

Як свідчать історики, вже наприкінці XIX століття на Західній Україні учасники передвиборчих перегонів активно вдавалися до «чорних» технологій: купували голоси, ставили палки в колеса конкурентам. Що таке підступи опонентів, добре знав Іван Франко, який кілька разів балотувався до сейму як один із лідерів української радикальної партії. «Іван Франко тричі брав участь у виборах і програвав, — розповідав нещодавно у телепрограмі «Історична правда з Вахангом Кіпіані» доктор політичних наук Ігор Вдовичин. — Вибори — це конкуренція. Якось, коли

Франко ночував у готелі, у нього вкрали взуття, щоб він не зміг піти на зустріч з виборцями». Щоразу Франкові до перемоги не вистачало кілька десятків голосів: то 30, то 50. Проблема

була в тім, що селяни, на яких і зробили ставку молоді радикали, масово продавали голоси. Чомусь історія нас досі нічого не навчила...

Покрова — це також наше національне і патріотичне свято, бо вже Ярослав Мудрий в 1037 році віддав Україну під Покров Матері Божої. Подібно Запорізькі козаки мали церкву Покрову Пресвятої Богородиці, а воїни УПА проголосили Покров своїм офіційним святом. А з 2014 року на державному рівні у цей день ми відзначаємо День захисника України.

Свого часу Константинополь був порятований Богородицею. Араби тоді відійшли... Вдаймося до Богородиці, щоб від нас вороже військо відійшло! У спогляданні образу Покрову Пречистої Богородиці молимося і працюймо на благо нашої Батьківщини України. Зі святом Вас, дорогі браття і сестри Українці!

о. Іван СТЕФУРАК,
головний редактор

★ 3 життя парафій

Перебуваймо в єдності з Господом

Парафіяни церкви Різдва Пресвятої Богородиці села Ганнусівка Єзупільського деканату завжди мають чудову нагоду зустрітися з Господом, щоб подякувати Йому за щедри благословіння і попросити допомоги у своїх потребах. Адже парох села отець Роман Залеський практикує різні молитовні служіння. Крім святкових та недільних Святих Літургій, священник відправляє Святу годину та Святу Літургію у першу п'ятницю місяця, 13-го числа — за узалежнених від алкоголю, наркотиків, куріння, 24-го — за мир і спокій у нашій державі. З 12-го на 13-те число місяця спільнота «Матері в молитві» проводить нічні чужання, під час яких розважають над Словом Божим, таїнствами вервиці, життям святих, а також приступають до сповіді та Святого Причастя.

Цьогоріч 24 липня, у день святої княгині Ольги, парафіяни нашого села (і не тільки) стали учасниками Тайни Соборування. Тайнство зцілення душі й тіла — такими словами можна передати сутність цього тайнства, назва якого пішла від практики його звершення декількома священниками — «собором». У посланні апостола Якова читаємо: «Хворий якщо хто з вас, нехай покличе пресвітерів Церкви, і нехай помоляться над ним, помазавши єлеєм в ім'я Господнє. І молитва віри зцілить недужого, і підніме його Господь; і якщо він зробив гріхи, простяться йому» (Як. 5, 14-15).

Для проведення служіння був запрошений декан Єзупільського деканату отець Богдан Курилів, а також священнослужителі сусідніх парафій: парох с.Тязів о. Дмитро Кубацький, парох с. Сілець о. Василь Смицнюк, о. Володимир Кадлуб з Єзуполя, парох с. Побережжя о. Микола Затварницький, парох с. Стриганці о. Богдан Веприк, сотрудник парафії с. Загвіздя о. Іван Мислюк, сотрудник парафії с. Угринів о. Олег Залеський.

Призначення тайнства Соборування — цілковите зцілення людини. У молитвах, які священники читали при звершенні тайнства, неодноразово звертали до Бога за проханням про прощення гріхів та про зцілення. Саме тілесне зцілення у молитвах тайнства

ставиться в залежність від зцілення душевного, для якого необхідне покаяння, тобто прощення гріхів, поєднане з твердою обіцячкою виправити своє життя відповідно до заповідей Божих. Тому в цей день миряни змогли також приступити до Тайни Сповіді. Тексти Євангелій про зцілення хворих в чер-

говий раз стали підтвердженням того, що для Бога немає нічого неможливого і Він радо допомагає тим, «хто помочі в Нього попросить».

Активно й весело провели літні канікули і менші парафіяни. З 13 по 19 серпня для них був організований християнський табір «Божі діти», девізом якого стали слова Євангелія: «Пустіть дітей! Не бороніть їм приходити до Мене, таких бо Царство Небесне» (Мт. 19, 13). Учасники табору (діти від 5 до 15 років) були поділені на окремі команди. Кожна команда мала свого капітана та аніматора, які допомагали виготовляти стінгазету, розучувати командну пісню і речівку, працювати в команді. Усі сплановані й проведені заходи були змістовними, цікавими й веселими. Літній християнський табір усіх здружив і стимулював для подальшої спільної праці для Божої слави.

Наче підсумком усіх подій стали ще дві прекрасні події, які відбулися одночасно: це храмове свято — Різдво Пресвятої Богородиці і Перше Святе

Причастя. Упродовж року вісімнадцять діток ревно відвідували заняття недільної школи, вивчаючи молитви, катехизмову науку, біблійні тексти, а разом з тим граючись, подорожуючи і відпочиваючи. І ось у день народження нашої Небесної Матері Марії сам Господь Ісус Христос у Святому Причасті завітав до маленьких парафіян. Щасливими й красивими, увели їх у Божий храм хресні батьки під арку з вишитих рушників. Своє священниче благословення уділив дітям поважний гість свята — ігумен монастиря отців Василіян отець Йосафат. Він побажав дівчаткам і хлопчикам завжди міцно триматися руки Ісуса, бути активними членами Христової Церкви і патріотами України.

Отож, любі брати і сестри у Христі, перебуваймо в Господі, адже Він закликає нас: «Хто слухає моє слово й у того вірує, хто послав мене, — живе життям вічним» (Ів. 5, 24).

Мирослава ТРУШИК,
катехитка, вчителька основ
християнської етики.

★ Прощі

Чернеча Родина Воплоченого Слова молилася у Зарваниці

6 жовтня 2018 року ми мали чудову нагоду молитися у Зарваниці — у головному відпустовому Марійському місці нашої Батьківщини, куди з'їжджаються численні паломники з різних куточків України та з-за кордону.

Щороку в суботу перед святом Покрову Пресвятої Богородиці ми скликаємо всіх священників, братів і сестер, всіх наших знайомих і добродійців, якими ми духовно опікуємося, наших дорогих парафіян та прихожан наших храмів, щоб зібратися разом у Зарваниці для спільної молитви перед чудотворною іконою Богородиці Зарваницької.

Понад тисяча вірних з'їхалися, щоб молитовно підтримати членів нашої Чернечої Родини Воплоченого Слова та спільно провести час. Прочани приїхали зі Скадовська, з Одеси, з Вінниці, з Дубового (Закарпаття), Львова, Стрия, Бурштина, Рогатина, Тернополя, ну і, звичайно, з Івано-Франківська — головні з наших парафій Різдва Христового при єпископській резиденції та Святих Кирила і Методія у Крихівцях. Наші чернечі домівки в Україні та вся спільнота богопосвячених осіб знаходяться під покровом та захистом Богородиці Зарваницької, яку ми дуже любимо і шануємо.

Господь поблагословив наш день гарною погодою та чудовими, молитовно налаштованими й усміхненими паломниками. Святу Літургію очолив Митрополит Тернопільський Василій (Семенюк), який після Служби Божої звернувся зі словом подяки за всю

душпастирську опіку та служіння, яке здійснюють у Церкві члени нашої Чернечої Родини. Процесія, водосвяття і трапеза, смачно приготована братами семінаристами, підкріпили всіх на силі. Концерт для всіх присутніх і для дітей із особливими сюрпризами підтримав всіх у настрої та допоміг присутнім відпочити. Кожен паломник мав нагоду приступити до Святої Сповіді, послухати Слово Боже, молитися у храмі Святу Літургію, Хресну Дорогу, відвідати «Український Єрусалим» та приступити до чудотворної ікони Божої Матері Зарваницької... співами та молитвами привітати Діву Марію, під Покров Якої ми часто прибігаємо.

Цьогорічну прощу ми пожертвували за Україну, нашу рідну землю, яка переживає непрості часи війни і боротьби за самовиживання; за міцні християнські родини, які переживають непро-

сті часи випробувань; за нові покликання до священства і монашества, бо «жнва великі, а робітників мало».

Кожен прочанин отримав три буклети: один, посвячений паломництву, — з піснями і молитвами; другий — з вченням Церкви про родину (те, що треба знати кожному вірному нашої Церкви); третій — з іспитом сумління для приготування до Святої Сповіді.

Ми прибули до Зарваниці, щоб: — **подякувати Богові за всі дари**, отримані протягом останнього року нашими священниками, братами, сестрами, а також і мирянами — «третьочин-

цями» та парафіянами у всіх спільнотах в Україні;

— **молитовно засвідчити нашу єдність зі всією Католицькою Церквою** на чолі зі Святішим Отцем Папою Франциском, з нашим Патріархом Святославом, нашими єпископами, під опікою яких ми здійснюємо наше душпастирське служіння у різних місцях;

— **подякувати всім членам нашої Чернечої Родини «Воплоченого Слова»** за їхнє служіння — за все, що робить кожен для спільного добра нашої Родини і турбується про її розвиток на різних рівнях;

— **молитовно підтримати всіх тих, хто захищає нашу Батьківщину від ворогів**, перебуваючи в зоні військових дій, пам'ятаючи слова Богородиці у Фатімі: «Моліться на вервиці щодня, щоб досягти миру та кінця війни»;

— **спільно молитися і просити в Господа та Діви Марії ласки витривалості** у посвяченому житті для всіх наших священників, монахів і монахинь, а також благати Бога про нові покликання до богопосвяченого життя;

— **подякувати всім нашим парафіянам та вірним**, які приходять до наших храмів і моляться з нами. Дякуємо вам за вашу постійну підтримку та допомогу.

Дякуємо всім, хто поїхав з нами до Зарваниці!

о. Йосафат
БОЙКО, ВС

★ Наша Церква у світі

«Слухати, думати і діяти», — Блаженніший Святослав у Римі зустрівся з українською молоддю

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав очолив Літургію у Прокатедральному Соборі Святої Софії у Римі, а опісля зустрівся і поспілкувався з українською молоддю.

«Я би хотів більше вас послухати, почути. Це те, що сьогодні намагаються робити делегати Папського Синоду з цілого світу. Бути на Папському синоді на тему молоді у Римі і не зустрітися з українською молоддю — було б

дивно», — зазначив Блаженніший Святослав.

«Єпископ з Філіппін розповів таку історію. Одного разу до нього прийшов хлопець і попросив підписати футболку. Єпископ здивувався, але підписав. За

кілька років він зустрів того хлопця, який каже йому: «Владико, ви мені підписали футболку три роки тому, вона весь час була у мене під подушкою, тому що я вже три роки не бачив свого тата, який поїхав на заробітки. І ваш підпис, і та футболка були для мене знаком, що все таки я маю тата. Я вмів побачити свого тата у вас». Як він то сказав — всі єпископи почали плакати. Я ніколи не бачив на синоді, щоби єпископи плакали... Це був голос хлопця, який тужить за присутністю свого тата. Можливо, тато поїхав на заробітки задля нього. Але йому не так треба татового, але тата», — зауважив Блаженніший.

Ще одна тема, яка дискутується на Папському синоді, відзначив Голова УГКЦ, — нові види спілкування, нові технології. «Наша частина життя у віртуальній дійсності дуже нас міняє. Говориться, що ті, хто народилися після 2000 року, мають окрему назву — millenials generation, які не бачили світу без га-

джетів. Один владику розповів таку історію: маленька дитина, дворічна, чудово дає собі раду з айпедом. І у неї одного разу забрали айпед і дали журнал. Вона пальчиком тягне, а воно не перескакує, і дитина починає думати, що щось негаразд з пальчиком, що ніби з нею щось не так. Штучний інтелект наче стає взірцем, з яким молода людина хоче себе співставляти. Але ми не машини», — зазначив Предстоятель УГКЦ.

Він також відзначив, що сьогодні молодь живе у світі, перенасиченому технологіями, водночас має брак звичайних людських стосунків і спілкування, і дуже часто відчуває самотність. «Ми у соцмережах можемо контактувати з цілим світом, але мати страшенну спрагу за зустріччю з живою людиною», — зауважив Патріарх.

Ще одне питання, яке порушується на Папському синоді, — це приклади і взірці для молоді. «Молоді люди у цілому світі кажуть, що їм бракує дорослих людей. Бо не кожен, хто є старий, є дорослий, є зрілою особою. Сьогодні у стосунках між різними віковими групами людей є ніби така реверсія. Зараз усі старі хочуть бути молодими. І молодь для них ніби є взірцем. Вони на вас дивляться, вас наслідують, вас імітують і хочуть бути завжди молодими. А молодь потребує на зустріч із зрілою особою», — зазначив Патріарх.

Департамент інформації УГКЦ.

★ Актуальне інтерв'ю

Інтерв'ю з Чиказьким Владикою про Томос і не тільки. Частина I

Нещодавно Преосвященний Владика Венедикт (Алексійчук), Архієрей єпархії Святого Миколая з осідком у Чикаго, перебував з візитом в Україні. Владика люб'язно погодився дати інтерв'ю «Католицькому оглядачу» стосовно того, як нам — греко-католикам варто ставитись до подій, пов'язаних з наданням Томосу українському православ'ю.

Частина I:

— Ваше Преосвященство, останнім часом в Україні питання надання Константинополем Томосу про автокефалію для українського православ'я викликає чималий ажітаж як у ЗМІ, так і в головах людей. На фоні цього в середовищі наших греко-католиків спостерігаємо певну розгубленість і певний різнобіт позицій — від позиції «Ура! Нарешті українці отримують патріархат», до позиції «для нас, греко-католиків, це чергова небезпека: знову нас будуть заганяти до православної кошари». Якою б мала бути наша позиція, як ми, греко-католики, на Вашу думку, мали би реагувати на всю цю історію з Томосом?

— Насправді історія з Томосом до певної міри є викликом для нас, греко-католиків. Бо, з одного боку, як можна не підтримувати змагання до об'єднання українського православ'я і його так би мовити легалізації в середовищі православ'я в цілому, а з іншого боку, а що ми, греко-католики, маємо до цієї справи?

Якщо подивитися в очі істині, то мусимо сказати, що, ми — греко-католики — уже давно маємо свій Томос, який надав нам повну помісність. Ми є Церквою свого права, тобто маємо свою літургійну традицію, маємо своє канонічне право, яке незабаром мало б набрати форми довершеного Кодексу канонів УГКЦ, свою єрархію. Ми подарували Церкві цілу плеяду святих.

Справді, у нашому випадку Рим, з одного боку, виконує роль гаранта нашої незалежності від інших, а з іншого — роль координатора між нашою Церквою та іншими Помісними Католицькими Церквами. Не побоюся цього слова, але ми вже давно втішаємося станом, який православні називають автокефалією. Тільки наша автокефалія є ширша, вона не є ізоляціоністського характеру, ми як католики проживаємо Єдність Христової Церкви, зберігаючи все своє, а водночас маючи змогу черпати з джерел всієї християнської традиції й користати з благ християнської повноти як Сходу, так і Заходу.

Не хочу, щоб хтось це сприймав як спробу якоїсь полеміки, але одну важливу істину мушу пригадати: ми, зберігаючи єдність з Наслідником св. Апостола Петра, не тільки виконуємо заповіт Єдності Церкви Христової, Єдності, про яку на Тайній Вечері молився Ісус до Свого Небесно Отця (див. Ів. 17, 20-21), як нам про це оповідає Євангеліє від Івана, але цим ми також засвідчуємо й те, що ми з усією серйозністю ставимося до слів Спасителя, який надав св. Петрові владу зв'язувати і розв'язувати та дав ключі від Царства Божого (див. Мт. 16, 17-19).

Нам, людям сучасності з уже витвореними стереотипами, часом важко абстрагуватися від різних творів мистецтва чи просто народних вірувань у цьому питанні. Але мусимо пам'ятати, що

в єврейській традиції передача ключів від чогось одночасно означала передачу влади над чимось. Якщо поглянемо в книгу пророка Ісаї, то можемо побачити там роз'яснення стосовно передачі влади через передачу ключів: *«І того ж дня покличу слугу мого Еліякіма, сина Хілкїї, і надягну на нього твою одіж і поясом твоїм я його підперожу; я передам твою владу в його руки, і він буде батьком єрусалимським мешканцям і домові Юди. Я вкладу йому на плечі ключ Давидового дому; як він відчинить, ніхто не зачинить; як він зачинить, ніхто не відчинить»* (Іс. 22, 20-22). Отож тут чітко бачимо, що передача ключів символізує собою і передачу влади.

Так само і вислів «зв'язувати і розв'язувати» для нас сьогодні звучить загадково. Але в час Ісуса та ще й дотепер в юдеїв цей вислів використовується для означення влади встановлювати і скасовувати релігійні закони. Ісус не просто залишив нам якусь аморфну спільноту людей. Він Сам заклав основи майбутньої Церковної структури і визначив того, хто матиме у ній авторитет і владу.

З іншого боку, не потрібно забувати, що навіть з точки зору православ'я ми, греко-католики, насправді є єдиною канонічною Церквою на теренах колишньої великої Київської митрополії. Адже тільки ми є прямими спадкоємцями Церкви Володимирівського Хрещення, бо тільки нам, українським греко-католикам, з волі Божественного Провидіння, вдалося зберегти єрархію, яка є прямою спадкоємницею тієї першої християнської єрархії, яка була встановлена на наших землях з моменту Володимирівського Хрещення. Не потрібно боятися про це говорити відверто. Замовчування цього факту було б замовчуванням істини. А якщо ми це будемо замовчувати, то цим самим будемо дозволяти вносити сум'яття в середовище наших вірних і створювати дещо спотворену картину в очах усього українського загалу.

А тепер погляньте на православ'я в Україні. Православна єрархія в Україні встановлена щойно у 1620 році Єрусалимським патріархом Теофаном III. Тобто, їхня єрархія походить не від

єрархії, яка була в часі Хрещення, а з трохи іншого джерела. А це було таке собі не зовсім канонічне дублювання єрархії. Чи поглянемо на Москву. Майже сто років світове православ'я вважало московську церкву неканонічною. Ми ж, греко-католики, завжди мали єрархію, яка визнавалася канонічною від моменту хрещення Русі. І ми мусимо від-

верто говорити про це, свідчити про те, що ні Київський патріархат, ні Московський патріархат, ні УАПЦ не мають неперервної тяглості з єрархією, яку ми отримали в часі хрещення. Це маємо тільки ми — греко-католики. Потрібно перестати боятися говорити про це відверто.

Навіть якщо говорити з точки зору православних, то ми є тими, які першими встановили свою канонічну територію на цих землях. Під таким кутом зору виходить, що ми — єдина канонічна Церква на цих землях. Тому що саме наша єрархія, яка є канонічна, є єдиною спадкоємницею єрархії, встановленої в часі Хрещення Русі. Коли ж ми відновили Єдність, то щойно після того у 1620 році православні здублювали єрархію на цих землях, а це вже було не зовсім канонічно, як я вже про це згадував.

Думаю, що варто перестати сприймати можливий Томос як щось надзвичайне. Адже православ'я в Україні тільки намагається встановлювати в середині самого себе єдність, а ми вже є на кілька кроків попереду — ми відновили єдність Христової Церкви. Ми не можемо розцінювати потуги щодо відновлення єдності в середині православ'я як щось погане, навпаки, це є дуже добре. Проте навіть ці потуги викликають дуже велику кількість питань і велику кількість проблем в середині самого православ'я. І ми зараз уже це можемо відкрито спостерігати. Але навіть якщо православ'ю вдасться встановити внутрішню єдність, принаймні в Україні, то це є далеко не вистачальне. Адже після цього би мали йти змагання за єдність цілої Церкви. Але, на жаль, про це чомусь ніхто не говорить.

Ми ж, греко-католики, уже пройшли той шлях, який перед православними щойно попереду. Тепер дехто полюбляє говорити, що модель єдності, яку ми, греко-католики, репрезентуємо, не є досконалою. Але ж нічого нема досконалого у цьому світі. Досконалим є тільки Бог. У мене завжди є прохання до тих, хто так говорить: Покажіть мені, будь ласка, іншу модель єдності Церкви за останні тисячу років, яка б

функціонувала, а не була кабінетною вигадкою.

Томос, фактично, нічого не змінює суттєво у стані, який маємо зараз. Насправді це продовження того ж таки 1054 року, коли було розірвано Єдність Церкви Христової. Зупинитись на Томосі, який визнає існування незалежної української православної церкви, було би не зовсім правильно. І ми всі — греко-католики, римо-католики, православні — мали б усвідомити собі одну просту істину: Бог нам не залишив Церкву розділеною, розділили її люди. І перше тисячоліття існування Церкви показує, що Єдність можлива. Більше того, навіть зараз наша Греко-Католицька Церква показує, що попри все ця єдність і надалі можлива.

І саме з позиції пошуків єдності не тільки в середині православ'я в Україні, але понад те, з позиції пошуків Єдності всієї Церкви Христової ми, греко-католики, і мали би сприймати можливий майбутній томос Царгородського патріарха, яким би була надана автокефалія Українській православної церкви.

Саме зараз потрібно дистанціюватися від ажітажу, від емоційних оцінок чи пропозицій і, так би мовити, на тверезу голову оцінювати ситуацію. Бо емоції — добрі слуги, але дуже погані господарі.

Мусимо визнати, що насправді ніхто занадто серйозно в греко-католицькому середовищі не переймається темою Томосу і його наслідків для нас, греко-католиків. Спрацьовує оте типово українське: «якось воно буде». Насправді ми не можемо точно спрогнозувати, що і як воно буде. Ми не можемо точно спрогнозувати, чи це дійсно українському православ'ю буде надано автокефалію; якщо так, то в якій формі це буде, якою буде реальна реакція московського православ'я. Насправді зараз існує більше запитань, аніж відповідей.

Також мені виглядають дещо дивними завищені очікування, що автокефальна православна Церква в Україні одразу отримає статус патріархату. Адже про майбутній православний патріархат в Україні, насправді, з боку Фанару не було сказано жодного слова. Мова йде тільки про можливу автокефалію. У світі є православні автокефальні церкви, які не очолює предстоятель із титулом патріарха. Тому навіть якщо православ'я в Україні отримає автокефалію, це не мусить означати одразу піднесення цієї автокефальної церкви до рівня патріархату.

З іншого боку, є усвідомлення того, що буде спроба зібрати всіх під одним дахом із вивіскою «Єдина українська помісна православна церква». Греко-католики в Україні — це далеко не маленька якась частина народу Божого. І вони, виглядає, підходять під таку вивіску, бо вони — українці і вони у своїй більшості національно свідомі. Правда, невідомо, як їх туди запхати і чи варто їх туди пхати. І якби були такі спроби, то це би було прямою зрадою нашої історії, зрадою усієї тисячі років

нашого християнства. Адже це не наша модель, це не наша ідентичність. І таке, на моє глибоке переконання, не може бути благословенним Богом.

Щобільше, скажу це доволі відверто. Таке було б зрадою Христа, Який залишив нам Церкву Єдиною. Чи туди хтось із наших піде — можливо, люди ж різні. Хоч я глибоко переконаний: українські греко-католики глибинно свідомі своєї ідентичності. Можливо, не всі і не всі можуть її виразно артикулювати, можливо, не всі і не завжди вміють її до кінця усвідомити, але вони нюхом чують: щось це не те. Згадайте хоча б приклад з догмалітами. Адже, наскільки це відомо, в результаті там практично не залишилось тих, хто перед тим були греко-католиками. Таких там зараз одиниці. Чи візьміть приклад ковпаківців. Це доволі невелика група людей. Тобто, ні догмаліти, ні ковпаківці не стали якоюсь серйозною загрозою для УГКЦ. Тому побоювання, що, мовляв, греко-католики підуть в Томосну церкву, значно перебільшені. Не варто думати, що не буде тиску на греко-католиків. Думаю, буде.

Але погляньте в історію нашої Церкви: тиск на Неї завжди був. Але і самі знаємо, що як тільки нашу Церкву починали утискати, вона від цього ставала тільки сильнішою, живішою, живуцішою. Може не буде такого тиску, як був у 40-х — 50-х роках ХХ століття. Хоча я не знаю, що може бути. Проте я глибоко переконаний, що на даному етапі величезна більшість наших греко-католиків глибоко усвідомлюють свою автентичність.

І хоча під впливом чужої пропаганди частина греко-католиків страждає комплексом меншовартості, відчуваючи себе недокатоликами чи недосхідними. Очевидно, що це — цілковитий абсурд. Треба просто бути самим собою, збагачуватися зі скарбниць Сходу і Заходу, тоді жодні комплекси не будуть нас зв'язувати. Навіть перебуваючи у стані розколу, Схід і Захід продовжують взаємно збагачуватися своїми духовними надбаннями. То чому ж греко-католик має відчувати себе меншовартісним щодо римо-католиків чи щодо православних? Ми не маємо перебувати у стані постійного

переляку через те, що, збагачуючись духовними надбаннями християнського Сходу, стаємо менш католицькими, а черпаючи з багатств духовної скарбниці християнського Заходу — менш східними. Ми не є ані екуменічною приманкою, ані містком між Сходом і Заходом, по якому кожен має право топтатися, як йому заманеться.

Можливо, це звучить трохи банально, але саме це є істиною, що ми, греко-католики, насамперед покликані бути тими, ким ми вже є: взірцем християнської єдності. Хоч треба зауважити, що це стосується не тільки греко-католиків, а й кожної окремо взятої християнської душі: Бог хоче, щоб кожен з нас був собою, тим, ким Він його створив.

Є всі підстави стверджувати, що і Вселенській Церкві ми потрібні саме такими, якими є, і що Вона це добре розуміє. Звичайно, в історії були намагання Римської курії латинізувати нашу Церкву, які можна пояснити тим, що певні куріальні римські чиновники не завжди до кінця усвідомлювали це Боже призначення. На жаль, бюрокра-

тія і в Церкві є бюрократією. Вона завжди прагне до одноманітності, сірості, звичності — їй так легше функціонувати. Бюрократія боїться реального, живого подуву Духа Божого, адже вона прагне усе затиснути у свої механічні рамки. Але треба наголосити: не папи, а саме куріальні чиновники прагнули такої уніфікації, адже уніфікованим організмом легше керувати.

І навпаки — усі наступники Петра завжди закликали нашу Церкву зберігати своє питоме обличчя. Збереження нашої питомості є важливою місією УГКЦ, яка засвідчує, що єдності можливо досягти не тільки на словах. І це справді єдина можлива і досконала модель єдності, яку, повторюю, православні прагнуть засудити як уніянізм, хоч за стільки століть ніхто з них не запропонував іншої, кращої моделі. Перефразовуючи відому фразу про демократію, можна сказати: унія не є найкращим способом досягнення християнської єдності, але кращого нема.

Далі буде

За матеріалами: catholicnews.org.ua

★ Наша духовність

«Про почитання Христового Серця»

Послання Андрея Шептицького, Галицького Митрополита, до духовенства своїх єпархій (Написано в Крехові в день празника св. апостола Якова, р. Б. 1906.)

(Закінчення, поч. в ч.ч. 33-34, 36-37).

Піду ще далі, і вибачте, Всеч. Отці, що відізвуся до вас в характері вашого душпастиря, в характері того, котрий і за ваші душі відповідає перед Богом за душі священників. Знаю, що премногі з вас ніколи не думали про те в своїх молитвах, щоб віддати Христові ту честь. Знаю, що, може, багато з вас мають до цієї — не форми, бо тут йде не про форму, не про обряд, але про річ почитання, про дійсність честі, яку маємо віддавати Христові — може, багато з вас мають до тої самої гадки, чи стори почитання Христа якісь упередження; хай же вони послухають голосу душпастиря бодай на короткий час і хай з довір'ям до Христової любові, до Христового Серця стануть поручати йому в щоденній, хоч би короткій, молитві ту справу свого внутрішнього життя або свого родинного життя, котра найбільше болить, справляє найбільше пекучий неспокій тривоги. Клянуся живим Богом, будуть вислухані!

Вони досвідчать у своєму житті, відчувають тепло Христової любові, зрозуміють у власнім житті, що Христос живе в нас, що в його святій благодаті чути удари його життєдайного Серця. При зимнім подуві морозного вітру гріха, серед котрого живемо, треба нам шукати при тім теплім Серці, життєвого, органічного тепла. І не треба прибігати до чужих форм, не треба молитов, уложених людьми. Власне серце кожному скаже, як до нього промовляти, щоб дійти до його Серця. А коли вже кому треба слів мо-

литви, то недалеко їх шукати, бо в словах нашого обряду, котрими його почитаємо, стільки знайдемо уступів, котрі наведуть нас на гадку того почитання.

Зачинаємо Службу Божу, прикрашеною молитвою «визволив ти нас», у якій споминаємо про те, що Христос, в ребра проколотий, «безсмертя виляв нам»; а пізніше, коли приступаємо до тайного, а такого пречудного в нашій обряді образного представлення, як «жертвується агнець Божий», — стаємо свідками тої хвилі, коли «один з воїнів списом ребро йому проколов, і зараз вийшла кров і вода». Маємо тут перед собою того агнца Божого в символі, в прототипі принесених дарів на проскомидії. З розпростертими руками лежить навзніж (і літургійно обернений навзніж). І спис пробиває його ребра, і з серця

пливе кров і вода. І по хвилі близько тої пресвятої рани покладаємо частки за душі померлих, найближчих, найдорожчих, котрі може терплять в чистилищі, за тих живих, за котрих дрожим, котрих любимо, вкінці і за себе.

Чи ж вишуканою, чи ж чужою тим нашим церемоніям гадка, бажання, молитва, щоб ми всі, і живі, і померлі, стояли десь близько того прободенного Серця за нас? Той дискос, чи радше той антимінс — це символ; ні, це не лише символ, повторення хресного жертвника на Голгофі. А ті частинки — це символічне представлення Пречистої Діви, Святих і нас живих і померлих.

Чи ж треба далеко шукати почитання Христової любові і просьбу за проколоне з любові Серце, щоб спливаюча найсвятіша Кров з того Серця очистила, освятила наші душі. Це дивна Тайна — те проколоне Христового Серця, та кров і вода, що по смерті приснули з Серця. Чи ж не значить бодай те, що з Христового Серця, повного для нас любові, прискає життя.

Доручаючи Всеч. Отцям якнайгарячіше часто звертати увагу вірних на предмет того мого нинішнього послання у своїх проповідях, прошу Всевишнього Бога, щоб усім нам дав ласку бути правдивими почитателями Боже-ственого Серця Ісуса Христа. Хай та честь росте, процвітає в цілій єпархії і в кожній парафії і в кожній з ваших родин, Всеч. Отці. Нехай наші діти виростають в теплій атмосфері Христової любові, хай виростають на людей глибоко пересвідчених і глибоко побож-

них, котрі змогли б опертися спокусам невіри і неморальності, котрі стільки з нашої молоді ведуть у пропасть.

Я переконаний, що в наших тяжких часах почитання Христового Серця, як і почитання Непорочного Зачаття Пренепорочної Діви, є Божим Провидінням, вказаним засобом до відродження християнської суспільності. Бо і дійсно, в наших часах треба народові гарячішої побожності, більшого прив'язання до Церкви і більшого тепла в родиннім християнським житті, чим коли-небудь. Вороги віри напружують свої сили, щоби знищити Боже діло. Протиставляймо їм нову зброю, а радше, уживмо нашим способом старого оружжя євангельської науки. Невіри протиставляймо віру, скріплену Божою любов'ю. Хай метою нашого провідництва стане не лише повчити про правди віри, але загри народ того ступеня побожності, щоб викликати у вірних могутчу реакцію проти безбожності і невіри. Виховаймо поміж християнами людей, що палають правдою, апостольською ревністю, що запалені Божою любов'ю. Неморальності наших часів протиставляймо покров Непорочного Зачаття. Не спічнім, доки не нагріємо всіх вірних любов'ю до Непорочного Зачаття Марії, доки не защепаємо того культу в кожному родину.

А щоб успішно працювати над іншими, працюємо ревно над спасінням, над поступом власної душі. Хай кожний з нас щодня пам'ятає у своїх молитвах про ту духовну родину, котрою ми є і котрої загальне добро важніше від кожного добра зокрема. Просімо Господа Бога про правдиву святість для нашого клиру, про добрі святі покликання до семінарії, про благословення праці настоятелів семінарії і про добрий дух в семінарії, про згоду, єдність і солідарність поміж клиром. А над усе просімо, щоб наша праця, всіх разом і кожного зокрема, впливала з любові до Бога, провадила до Божої любові і завжди зверталася до возвеличання слави в Трійці Єдиного, Всемогучого Бога, котрому належить велика слава, честь і поклоніння на віки, амінь.

Життєві історії

ОСТАРБАЙТЕРИ

У селі Саджава Богородчанського району на Івано-Франківщині залишилось усього два остарбайтери. Це Марія Фецинець та Анна Мороз, обом минуло по 92 роки. З весни 1942-го року ХХ ст. німці розпочали масові облави на місцеве населення із залученням до цього поліції та солдатів вермахту. З часів використання рабської праці примусові роботи у Німеччині під час Другої світової війни були найбільш масовим застосуванням праці іноземців в економіці окремої держави.

Остарбайтери (нім. *Ostarbeiter* — «східні робітники») — німецький термін для означення осіб, які були вивезені гітлерівцями зі східних окупованих територій протягом Другої світової війни на примусові роботи до Німеччини.

Марія Фецинець розповідає, що працівники міліції приїхали додому і забирали, як злочинницю. Дівчат та їхніх односельчан забрали, бо були з багатодітних родин. Всю молодь у вантажних вагонах привезли в м. Лейпціг. Потім дівчина потрапила в родину, де були чоловік Дайшман, його дружина та двоє дітей. Найстарший їхній син воював на фронті. Син писав листи батькам, казав, що шоферував і розвозив пошту. Обіцяв заїхати в гості у Саджаву до батьків Марії, але так і не заїхав. Наприкінці війни родичі отримали повістку, що він загинув.

Марія з 11 вересня 1942 р. по 21 червня 1945 року працювала на цю родину, допомагала по господарству. Коли американці бомбили ту територію, вони ховались у підвали під хатою.

Німецька родина ставилась до неї добре. Марія кликала їх мамою і татом. Спочатку нічого не розуміла, тому німкеня брала її за руку і показувала, що потрібно робити. Пригадує, що Дайшман продавав людям вугілля, а бауери (фермери) привозили йому пшеницю, борошно. Марія допомагала йому важити вугілля, навчилась різати гусей, курей, готувати. Господарі їй платили в місяць 12 марок. За ці

гроші майже нічого не можна було купити. Через півроку вже розуміла їхню мову, потім вільно говорила.

Просили, щоб після війни залишилась у них, бо сина їхнього вбили. Але вона хотіла додому — до батьків, братів, сестри. Коли повернулася, то виявилось, що братів убили, бо вони воювали за Україну, захищали рідну землю. Сестра вийшла заміж, Марія якийсь час доглядала її дітей. Згодом помирали батьки. 30 років жінка працювала ланковою у колгоспі. Потім вирішила збудувати собі хату. Сім'ї не створила, тому не має дітей. Зустрічалась із хлопцем, коли повернулася в Україну, але його вивезли на Сибір. За ним не поїхала, а іншого нікого не хотіла.

Тепер її доглядає племінниця. Коли була молодша, то ходила за водою до сусіда, навіть корову тримала, а тепер вже не може. Коли Марія Іллівна хворіла і лежала в лікарні, то після того племінниця забрала її до свого дому.

Але 92-річній жіночці краще в своєму будинку, де має дві кімнати, коридор та малесеньку кухню. Все її багатство — це бамбетель, стіл, шафа, ліжко. Вона милується своїми хризантемами та чорнобривцями, любить чистоту та порядок в оселі, а це — спокій та молитву. Багато часу проводить за розмовою з Богом, слухає по радіо «Дзвони» молебні, молитву на вервиці, Святу Літургію. Лікар сказав своїй пацієнтці Марії Іллівні, що в неї робоче серце, тому вона має прожити 100 років. Жінка радіє, але каже, що на все Божа воля.

Завдяки сільському голові п. Василю п. Марію відшукав БФ «Карітас», який узяв її під свою опіку. Щомісяця працівники привозять їй продуктові набори, спілкуються, розраджують і вона почувається набагато краще.

Анну Петрівну Мороз вивезли до Німеччини разом із старшою сестрою. Тата також забрали на фронт. У батьків їх було семеро. Спочатку дівчат привез-

ли в Берлін, а потім — в інше місто, назви якого не пригадує. Вона потрапила в родину, де була мала дитина, яка часом хворіла. В Анни на руках та дитина й померла. Жили сестри в різних господарів, але у вихідні сходились. Сідали в стайні на лавчину і спілкувались.

Поруч жив поляк, який розумів німецьку мову і перекладав, що дівчині казали робити. Жіночка пригадує, що після обстрілів на полі було багато убитих людей та худоби.

Після завершення бойових дій у Європі 1945 року всіх остарбайтерів забрали в табори переміщених осіб у Західній Німеччині, а через три місяці відпустили. Сказали добиратись додому, хто як може.

Анна Петрівна проживає з чоловіком, з яким виховали трьох дітей, мають шестеро онуків та чимало правнуків. Жінка вправно ходить, опираючись на паличку, збирає горіхи. У хаті чистенько, на стінах — старовинні образи.

Поруч на її подвір'ї онука з родиною проживає у власному будинку.

В 1994 р. німецький уряд виділив значні матеріальні кошти для компенсації колишнім остарбайтерам. Суми виплат українцям при цьому були в п'ять разів менші, ніж, наприклад, полякам. У 2006 році виплати були припинені.

Благодійний фонд «Карітас» опікується також і п. Анною Мороз.

За 1941-1944 р.р. загальна кількість остарбайтерів у Німеччині становила 2,8 млн. чол., у тому числі 2, 2 млн. українців. Більшість працювали на приватних підприємствах. Українці жили під суворим наглядом адміністративно-поліцейських спецслужб. Заробітна плата становила 30% платні німецького робітника, з чого більша частина йшла на оплату харчування і житла. За спробу втечі остарбайтери каралися смертю або ув'язненням у концтаборі.

Підготувала Юлія БОЄЧКО.

На світлинах:

Марія Фецинець та Анна Мороз.

3 архівних джерел

Отець Стефан Маркевич — завідатель Маріямполья

В історії давнього галицького містечка Маріямполья (недалеко Галича) ми знайшли цікаву інформацію про душпастирську діяльність у цьому населеному пункті о. Степана Маркевича. Проте відомості про нього подані у книзі «Маріямпіль — місто Марії» (Івано-Франківськ, «Нова Зоря», 2003 р.) є неповними. Саме тому, працюючи в Державному архіві Івано-Франківської області, ми знайшли про нього додаткові факти біографії, про які, сподіваємось, буде цікаво дізнатися не тільки у містечку Марії.

Степан (в архівній справі записано Стефан) Маркевич народився 10 січня 1906 року у містечку Глинянах на Львівщині. Його батьки — Андрій та Євдокія Маркевичі. Гімназію закінчив у Львові, але наприкінці 20-их років ХХ століття переїхав на Станіславщину. У Станіславі закінчив духовну семінарію і 7 травня 1933 року був висвячений на священника Кир Іоаном Лятишевським. Працював спочатку завіда-

телем у с. Лючі Пістинського деканату (з 01.07.1933 р. до 20.10.1933 р.), завідателем у с. Цигани Скальського деканату (від 15.11.1933 до 01.02.1935 р.).

Із березня 1935 році о. Степан Маркевич душпастирює у Маріямпольї, один місяць як приватний сотрудинок, а від 13 квітня — як завідатель парафії. Тут о. С. Маркевич розгорнув активну працю для пробудження національних та патріотичних переконань мешканців містечка, адже в ньому тривалий час активними були поляки із своїми духовниками провідниками — ксьондзами.

Також о. Маркевич уклав історію релігійного життя Маріямполья з 1790 по 1926 роки, на сторінках «Книги священнодійств», вів літопис подій 1937-1942 років, у якому зафіксував відомості про святкування ювілеїв хрещення Руси-України, урочистості вшанування пам'яті борців за волю України, репресивні заходи радянських та німецьких окупантів. Є відомості, що на початку 40-х років о. Степан активно співпрацював із ОУН. У його «Хроніці парафії» знаходимо наступний запис: «13 липня 1941 р. в Галичі

проголошено самостійну Україну. Був у Галичі з парафіянами».

У Маріямпольї о. Степан перебував до 1942 року. Власне архівне джерело, яким ми користувалися, вказує дату 29 квітня того року, коли цього священника було увільнено від обов'язків завідателя у цьому містечку. Книга про Маріямпіль подає інформацію, що о. С. Маркевич у 1944 р. емігрував у Західну Європу разом із дочками свого попередника о. В. Мотюка — Стефою та Ольгою. Але це, очевидно, не так. Справа в тому, що відповідним церковним декретом від 01.05.1942 року його було переведено завідателем у с. Жукотин Жуківського деканату.

На жаль, нам не вдалося дізнатися, як склалася доля цього священнослужителя у повоєнні роки, але відомо, що останньою його парафією було с. Білківці Самбірського району на Львівщині. У цьому селі у 1978 році він помер, але похований у рідних Глинянах.

Принагідно хочемо зазначити, що в о. Степана Маркевича був старший брат Петро, який також став священником. Він народився у Глинянах

26.01.1900 року. Гімназію закінчив у Львові, а семінарію, як і брат, — у Станіславі. 21 травня 1933 року був висвячений на священника Кир Іоаном Лятишевським. Працював завідателем у с. Скопівці Товмацького деканату від 31.07.1933 до 16.06.1938 р., завідателем у Рожневі Великім коло Косова (до 01.10.1938 р.), сотрудинок у Снятині (від 04.10.1938). Пізніше був завідателем у с. Залужу (до 11.12.1941 р.), завідателем у Якубівці Жуківського деканату (з 13.12.1941 р.), завідателем у Ниркові Заліщицького деканату (від 04.01.1945 р.) Про подальше його життя відомостей не маємо.

Ось таку інформацію нам вдалося зібрати про о. Степана Маркевича та його брата Петра. Сподіваємось, що ще живуть свідки, які могли б щось до цих відомостей додати. Тож, як завжди, розраховуємо на розуміння читачів нашого часопису. Адже повернення із забуття імен відомих діячів минулого має стати нашим священним обов'язком.

Іван ДРАБЧУК,

співробітник Національного заповідника «Давній Галич».

★ Наша духовність

ЗАЗДРІСТЬ: чи завжди вона є гріховною?

Ще з дитинства нас вчили, що заздрити — це погано. Вже на уроках катехизації, будучи школярами, ми зрозуміли, що заздрість є гріхом, з якого потрібно сповідатись. На цю тему існує багато притч та історій.

«У двомісній лікарняній палаті лежали двоє безнадійно хворих: на однакових ліжках, в рівних умовах. Різниця лише в тому, що один міг дивитися у вікно, а другий — ні, зате поруч у нього знаходилася кнопка виклику медсестри. Йшов час, змінювалися пори року... Той, що лежав біля вікна, розповідав сусідові про все, що бачив: дощ, сніг, сонце, дерева, то укритих пухнастим блискучим мереживом, то затягнутих легким весняним серпанком, то прибраних зеленню або прощальним жовтим вбранням...

Одного разу хворому біля вікна вночі стало погано. Він просив повідомити медсестрі, але запеклий сусід не натиснув кнопку. І нещасний помер. Наступного дня в палату привезли іншого пацієнта. Старожил скористався нагодою і попросив перекласти його до вікна. Тепер він, нарешті, побачив, що... вікно виходить на глуху сіру стіну, яка все загороджує. Він замовк, а потім сказав новому сусідові: «Якщо мені вночі стане погано, не викликай медсестру».

До чого доводить заздрість! Механізм її появи в душі простий: дивлячись на процвітаючу людину, заздрітник спочатку бажає того ж і собі. А коли розуміє, що заповітна мрія недосяжна, хоче забрати блага в іншого і зрівнятися з ним. На думку апостола Павла, гордість породжує пристрасть до суперечки й змагання, від яких з'являється заздрість, сварка, лукаві підозри (1 Тим. 6.4).

Заздрість свідчить про те, що ми незадоволені тим, що Бог нам дає. Біблія ж говорить нам бути задоволеними тим, що ми маємо, — тоді Бог ніколи не покине та не відступить від

нас (пор. Євр. 13:5). Аби боротися із заздрістю, нам необхідно ставати більше схожими на Ісуса й менше — на себе. Ми можемо пізнати Його за допомогою вивчення Біблії, молитви та спілкування зі зрілими віруючими. У процесі того, як ми будемо вчитися служити іншим, а не собі, наші серця почнуть змінюватися. «*І не пристосуйтеся до цього віку, але змінійтеся оновленням вашого розуму, щоб ви пізнавали, що є Божя воля: добре, приємне і досконале*» (Римлянам 12:2).

...той гордий, нічого не знає, але заражений пристрастю до змагань і суперечок, від яких походять заздрість, чвари, лихомовство, лукаві підозри...

1 Тим. 6.4

Але якщо вдуматись в наші емоції, почуття та думки, складається враження, що цей гріх чинимо чи не щодня. Ось у сусідки на городі так гарно вродили помідори, а у мене цього року неврожай. Хлопчик подруги вже в першому класі добре читає, а мій ледь букви вивчив — і також якось заздрісно. На роботі колега по кабінету, отримуючи ту ж заробітну плату, так гарно вдягається, а ти ледь зводиш кінці з кінцями. Як їй так вдається? І таких думок вдень через голову пролітає тисячі. Чи всі вони є гріховними?

В такому випадку священики пояснюють такий стан ось так: людям слід

дуже чітко відрізняти емоційні стани, емоції і спокуси від конкретно скоєних гріхів. Емоції не є морально добрими чи злими: це стан, на який ми не впливаємо. Сама емоція, яка з'являється, не є гріхом. Гріхом може бути те, що чинимо згодом. Якщо ви позаздрили сусідці, бо в неї гарний врожай помідорів, а потім понесли плітки по вулиці, що, мовляв, вона підливає всіляку «хімію» у землю — оце буде гріхом. Якщо емоційно ви десь позаздрили колезі по роботі за вишукану сукню, а протягом дня тільки й бажаєте, щоб вона її поплямила чи пошкодила — ось це недобре! Наші емоції, наші думки — немов вітер. Його важко втримати. Але наші дії — то зовсім інше. Їх ми можемо контролювати і, відповідно, нести відповідальність за них.

Нещодавно почула цікаву думку. Хтось висловив припущення, що певним рушієм економічного розвитку в Україні є саме почуття заздрості. Воно тісно переплетене з відчуттям гонору. У сусіда хата на півтора поверхи,

у мене має бути на два. У кума гарний паркан, у мене має бути кращий. Як бачимо, навколо нас вирують будови, майстрів по ремонту квартир — годі й знайти. В економіці йде рух готівки. Одні її заробляють, інші — витрачають. Так склалось, що українець прагне, щоб було гарно і в хаті, і біля хати. І щоб забезпечити такий матеріальний добробут, готовий покласти ціле своє життя, працюючи як вдень, так і вночі. Тоді гріх заздрості тягне за собою інший — гріх захланності. Як спинити цю небезпечну ланцюгову реакцію?

Якщо в думках пролетіло неконтрольоване вами почуття заздрості до колеги, який отримав підвищення по роботі, — зателефонуйте йому, привітайте. Можливо, ваші слова будуть дещо нещирими, але це перший крок. А ввечері помоліться за вашого колегу та просить Бога, щоб дав вам сили долати спокуси й ті відчуття, які ви самі не в змозі подолати. Адже з Богом все можливе!

Підготувала Віра БІЛА.

★ Подяка

Місце, яке перемінює серця

«Там — наче Рай, зовсім інше життя!» — такими були перші враження моєї доньки від перебування в таборі «Веселі канікули з Богом», що у Підлютому. Захопленню не було меж!

Щоденна спільна Літургія, сповідь, катехизація, запальні банси, ігри, мелодійні пісні, а основне — просто живе спілкування. Спілкування з учасниками табору, аніматорами, братами, прагнення пізнати більше цікавого один про одного. Умова — таємно робити щось приємне для когось упродовж цілого тижня — дала змогу відчувати безмежне щастя тільки від того, що сам можеш ошчасливити інших. Зі слів доньки, сім днів у таборі — це усміхнені обличчя, лагідні слова, змагання у ввічливості, взаємодопомога і відчуття потрібності, милосердя і любов, заборона зло-

сті, гніву, насмішок. Може, подумаєте, що то лише просто високі слова?! Ні!

Я відчула справді переміну у поведінці доньки. Вона приїхала із сяючим обличчям, душевним спокоєм та миром.

А щоб створити таку затишну атмосферу любові й доброти, звичайно потрібно докласти чимало зусиль. Тому я щиро вдячна братам і аніматорам табору, чії недоспані ночі, щирі посмішки, добрі слова змогли запалити в дитячих душах вогник любові до ближнього, чого вчить нас Отець Небесний. До речі, моя донечка вже другий рік поспіль перебувала в цьому таборі і вже мріє про наступний рік.

Тож Божого благословення для вас, процвітань, нових ідей, бо це воістину місце, яке зможе перемінити сердечка наших дітей, щоб справді могли називатися дітьми Божими.

Вдячні батьки.
с. Мала Тур'я

★ Вітаємо!

Церковний комітет, хор та парафіяни греко-католицької церкви св. влмч. Дмитрія с. Княжолука Долинського деканату щиро і щиро вітають з 60-річним ювілеєм

о. Богдана ТИСКА.

В с е ч е с н и й отче! Прийміть від нас низький уклін і визнання глибокої пошани до Вас. Неустанно молимося, щоби Господь, за молитвами Матері Божої, кріпив Вас на новій парафії, додавав Вам здоров'я у повсякденній праці на Христовій ниві, щоб Ваша праця була належно оцінена парафіянами. Нехай оберіг святої молитви захистить Вашу домівку і подарує мир, родинну злагоду, добробут на багато щасливих літ!

Мова — душа нації!

Мовні неохайності, що часто зустрічаються

Неправильно

- * Язва жолудка
- * Понижене давленіє
- * Роддом
- * Насморк
- * Больний
- * Лічити
- * Скоро помозь
- * Лагер
- * Шахмати
- * Болельщик
- * Отпуск

Правильно

- * Виразка шлунку
- * Понижений тиск
- * Пологовий будинок
- * Нежить
- * Хворий
- * Лікувати
- * Швидка допомога
- * Табір
- * Шахи
- * Вболівальник
- * Відпустка

Підготувала Людмила ІВАНОТЧАК.

3 поетичного блокнота

Кордони не сплять
польоту могутнього слова,
Хто серцем могутній —
ні куля, ні шабля не вб'є,
За нас — Батьківщина
і рідна нескорена мова,
Не треба чужого,
але й не відпустим своє.

За рідну домівку
поклали життя вірні діти,
Герої, що завжди
залишаться в наших серцях,
За землю, за матір
зробили, що мали зробити,
Герої не гинуть,
герої живуть у піснях!

Дмитро СЛАВИЧ.

Привіт, Солдате

Привіт, Солдате! Ти мене не знаєш,
Я просто дівчина, живу собі, як всі,

В моєму місті тихо, не стріляють.
Але війна торкнулася душі!
В моїй країні сльози, біль і розпач,
І так нестримно пишуться листи.
Ти зараз там, на Сході України,
Душею б'єшся на передовій.
Ти борешся за волю України,
За незалежність та її життя,
І за майбутнє кожної людини,
А серед них живу і я!
Ти тільки повернись, благаю, чуєш,
Ти не лети далеко в небеса,
Бо тут на цій землі тебе чекають
Батьки, родина... Вся твоя сім'я.
І вся країна молиться за тебе,
Щоб швидше повертався ти живий,
І я також щодня молюся небу,
Аби в моїй країні настав мир...
Я сподіваюсь, ці рядки почуєш,
А може прочитаєш у листі,
Я дякую тобі за те, що захищаєш,
Мою країну... Дякую тобі!..

Юлія БОЩЕНКО, 11 років.
Одещина.

Жартома про серйозне

10 жартів від св. Папи Івана XXIII

Італійський Папа Іван XXIII мав веселу вдачу, просте селянське походження і гострий язик, що дозволяло йому жартувати на тлі італійської культури.

Представимо деякі веселі жарти тепер вже святого Папи:

1. Під час відвідин лікарні Папа запитав хлопчика, ким він хоче стати, коли виросте. Хлопчик відповів, що хоче бути полісменом або Папою. «На твоєму місці я б пішов у поліцію, — сказав Святіший Отець. — Адже Папою може стати кожен, поглянь на мене!»

2. «Коли я часом прокидаюсь серед ночі і починаю думати про серйозні проблеми, які існують у світі, я кажу собі: мушу поговорити з Папою про це. Вранці, прокинувшись, я згадую, що Папа — це я».

3. У відповідь репортеру, який запитав «Скільки людей працюють у Ватикані?», Папа відповів: «Приблизно половина».

4. Коли кардинал пожалівся, що підняття у Ватикані зарплат означає те, що простий швейцар буде отримувати так само, як і кардинал, Папа зазначив: «Швейцар має 10 дітей, а кардинал, я сподіваюся, дітей не має».

5. Коли Папа прийшов відвідати друга ввечері у лікарню Святого Духа, монахиня, яка відчинила двері, сказала йому: «Святіший Отче, я сестра-настоятелька служебниць Святого Духа». Отець відповів: «Щасливі Ви! Яка посада! Я ж всього лише слуга слуг Господніх».

6. Невдовзі після обрання Папою, Йоан XXIII прогулювався вулицями Рима. Жінка, яка проходила повз, сказала своїй подрузі: «Боже, який він товстий!» Почувши, що вона сказала, Папа обернувся і промовив: «Мадам, Ви ж розумієте, що папський конклав — це не зовсім конкурс краси».

7. Одного разу він написав: «Є три шляхи, які ведуть до руйнації: жінки, азартні ігри та фермерство. Мій батько вибрав найнудніший».

8. Коли він був кардиналом і патріархом Венеції, майбутній Папа розмовляв з багатим місцевим жителем і сказав йому: «У нас є одна спільна річ: гроші. У Вас їх багато, у мене — зась. Але різниця в тому, що мене це зовсім не хвилює».

9. Коли журналіст запитав тодішнього Патріарха Венеції, ким він міг би стати, якби прожив своє життя наново, майбутній Папа відповів: «Журналістом». Потім він додав із посмішкою: «А тепер давайте подивимося, чи матимете ви сміливість сказати мені, що, почавши усе спочатку, ви стали б патріархом».

10. Офіційний Ватикан сказав, що це «абсолютно неможливо» скликати Другий Ватиканський собор у 1963-му. «Добре, ми скличемо у 1962-му», — сказав Папа. І зробив це.

Оголошення

СИМЕОН ЛУКАЧ
блаженний священномученик
Центр паломника

Нічні чування
Молитви на оздоровлення
Екскурсія в музеї

с. Старуня, вул. Лесі Українки, 37, Богородчанський р-н, Івано-Франківської обл.
тел.: +380 (67) 344-13-74
www.svmlukach.org.ua

Наша віра

Один хлопець запитав священика:

— Якщо Бог є всюди, то для чого мені ходити до церкви?

На що той відповів:

— По всій атмосфері є вода; але коли тобі хочеться пити, ти повинен іти до джерела або криниці.

1926
1991
2018 **НОВА ЗОРЯ**

український греко-католицький часопис

Видання Івано-Франківської Митрополії УГКЦ
Індекс 30072 реєстр. № КВ 112 від 28.09.1993 р.

Виходить щотижня

Обсяг 1,95 ум. друк. аркуш.
Газета віддрукована офсетним способом
Видруковано видавництвом «А-Прінт»,
м. Тернопіль, вул.Текстильна, 28
тел. (0352) 52 27 37, (067) 350 17 94
a-print.com.ua. Зам. № 1202.

Редакція може не поділяти думку авторів і не несе відповідальності за достовірність інформації, викладеної у авторських статтях.

Роздрібна ціна примірника 5 грн. Наступне число «Нової Зорі» вийде 18 жовтня

Головний редактор —
о. Іван СТЕФУРАК
Богословський редактор —
о. Йосафат БОЙКО, ВС
Літературний редактор та макетування —
Людмила ІВАНОТЧАК
Дизайн та верстка —
Оксана МИКИЦЕЙ
та Микола ІВАНОТЧАК

Ідентифікаційний код 13641226
Розрах. рахунок редакції: 2600202239794
ПАТ «Кредобанк» м. Івано-Франківськ
МФО 325365

Адреса редакції: 76018
м. Івано-Франківськ,
площа А. Міцкевича, 5

телефон: (0342) 52-73-48
e-mail: gazeta.nova.zorya@gmail.com